

مروری بر عملکرد نهادهای امنیتی آمریکا با هنرمندان به بهانه بازداشت ترانه علیدوستی

اینجا امریکانیست، ترانه را آزاد کنید!

رژانا آرکت، در تجمع اعتراضی که به خاطر بحران‌های آب و هوایی آمریکا در یکی از ساختمان‌های سنا برپا شده بود، دستگیر شد

شاید آن سال امنیتی‌ترین مراسم اسکار برگزار شد، حضور محسوس پلیس‌ها در سالن اهدای جوایز این را نشان می‌داد، ونسا به شدت مورد حمله قرار گرفت و هو شد، اما از برگزار کنندگان اسکار تشکر کرد که به او اجازه صحبت داده‌اند. ماجرا با توهین و تحقیر او توسط همکارانش پایان یافت، اما این پایان قصه نبود، ونسا باید تاوان پس می‌داد

دستگیری به خاطر اعتراض به وضعیت آب و هوا!

چین از دهه ۷۰ شروع به مخالفت با برخی سیاست‌های آمریکا کرد و در کنفرانس ضد جنگ ویتنام در هلند شرکت کرد. سال ۱۹۷۰ توسط مقامات پلیس در فرودگاه بین‌المللی کلیولند هاپکینز به جرم قاچاق مواد مخدر دستگیر شد، او که از سخنرانی ضد جنگ ویتنام در کانادا برمی‌گشت، چند کیسه کوچک حاوی قرص ویتامین داشت و همین باعث دستگیری اش توسط پلیس شد، البته به قید وثیقه آزاد شد، اما نکته قابل توجه اینجاست که او سال ۲۰۰۹ عنوان کرد مأموری که او را دستگیر کرده در جواب چین که گفته بود اینها فقط قرص ویتامین هستند به او تأکید کرده بود که به دستور مستقیم کاخ سفید و شخص نیکسون عمل می‌کند و باید او را توقیف کنند.

این روند مدام ادامه داشت تا آخرین خبر در مورد جین فوندا ۸۵ ساله که سال ۲۰۱۹ به همراه رژانا آرکت و کترین کینر دستگیر شد. آنها در تجمع اعتراضی که به خاطر بحران‌های آب و هوایی آمریکا در یکی از ساختمان‌های سنا برپا شده بود، دستگیر شدند.

گویی دیگر آمریکایی‌ها مانند گذشته ظاهر کار را حفظ نمی‌کنند و براجتی بازیگر اسکاری که از خانواده هنرمند فونداست و با اینکه سن بالای ۸۰ سال دارد را زندانی کرده و هیچ ابایی در این مورد ندارند که حق یک زن را پایمال می‌کنند.

باید دید چه مسأله‌ای باعث می‌شود که آمریکایی‌ها دوگانه رفتار کرده و حامی حقوق بازیگر زن ایرانی شوند و همین طور به تبع از آنها برخی از بازیگران و هنرمندان ایرانی مانند: اصغر فرهادی و رسول صدرعاملی و...

نیز چنین کنند. در این مجال سعی شد فقط به عاقبت سه زن هنرمند در هالیوود بپردازیم و به حواشی موجود که هنوز مورد رد یا تأیید خانواده ترانه علیدوستی یا دستگاه‌های امنیتی قرار نگرفته است، مانند: ارتباط خانواده او با گروهک منافقین از طریق پسرعمویش سام علیدوستی یا موضوع اعدام عموی او پس از دستگیری در عملیات مرصاد در سال ۶۷ و سمپات شدن ترانه در سال‌های اخیر نسبت به منافقین توجه خاصی نداشته باشیم.

اما این همه پیام و توثیت برای ترانه ای که یک دهه از شهرت و اهمیت جین فوندا را در جهان ندارد و با توجه به اینکه هیچگاه رفتار دولت‌های غربی با هنرمندان کشورشان مورد نقد و بررسی سازمان حقوق بشر یا هنرمندان جهان قرار نمی‌گیرد، بهتر است برای شنیدن اخباری ناخوشایند نسبت به روابط این بازیگر با مخالفان ایران باشیم، البته عمیقاً امیدواریم این گونه نباشد.

اهدای جایزه با چاشنی توهین!

سیاست آمریکا در مقابل «ونسارد گریو» بازیگر انگلیسی تبار نیز مورد مناسبی برای بررسی است. هنگام دریافت سال ۱۹۷۷ جایزه اسکار برای فیلم جولیا به ونسار رسید، اما این جایزه با احترام و در شرایط عادی به او داده نشد.

ماجرای این قرار بود که ونسا حین فیلمبرداری فیلم جولیا در پاریس با گروهی از دانشجویان فلسطینی آشنا شده بود و ظلمی را که به آنها روا داشته می‌شد حس کرد. این اتفاق، الهام‌بخش رد گریو شد تا مستند جنجالی «فلسطینی‌ها» را بسازد. او این مستند را به شهرهای مختلف برد و اکران کرد و این موجب خشم یهودیان متعصب و صهیونیست‌ها شد. یهودیانی که عضو اتحادیه دفاع یهودی بودند، بیرون از ساختمان «دوروتی چندلر» پاپوین مکان برگزاری اسکار در سال ۱۹۷۷ جمع شده بودند. آنها تصاویر ونسار را به آتش کشیدند. شاید آن سال امنیتی‌ترین مراسم اسکار برگزار شد، حضور محسوس پلیس‌ها در سالن اهدای جوایز این را نشان می‌داد، ونسا به شدت مورد حمله قرار گرفت و هو شد، اما از برگزار کنندگان اسکار تشکر کرد که به او اجازه صحبت داده‌اند. ماجرا با توهین و تحقیر او توسط همکارانش پایان یافت، اما این پایان قصه نبود، ونسا باید تاوان پس می‌داد. سال ۱۹۸۰ فیلمی تلویزیونی با نام نواختن برای زمان، ساخته شد. این فیلم داستان نوازنده‌ای به نام «فانیا فلنون» را روایت می‌کند، آن هم در زمانی که فلنون در اردوگاه کار اجباری آشویتس بود. داستان فیلم روایتگر ظلم و آزار زنان یهودی، توسط نازی‌ها در اردوگاه آشویتس، (مجهزترین و بزرگترین اردوگاه کار اجباری آلمان نازی) است.

تهیه‌کننده فیلم «لیندا یلین» مصمم بود که رد گریو را برای نقش اصلی انتخاب کند، آن هم درست در زمانی که این بازیگر با اعتراض سازمان‌های یهودی به دلیل انتقاد از صهیونیسم و مواضع طرفدار فلسطینی اش مواجه بود، هرچند خود فانیا فلنون بارها به بازی این بازیگر ضد یهود به جای او اعتراض کرد اما سیاست هالیوود، دست برتر را داشت و ونسا در فیلم به عوض اعتراضش به مظلومیت فلسطینی‌ها در مقام یک یهودی مظلوم قرار گرفت. در فیلم سرش را تراشیدند و آزارش دادند تا خودش روی پرده به‌صورت جهانی اعلام کند که اشتباه کرده و این یهودیان هستند که همواره مظلوم‌ترین قوم در تاریخ اند.

از این دست موارد بسیار است، اما سؤال اینجا است: چرا جمهوری اسلامی مانند آمریکا با سیاست، بازیگران را توجیه و تنبیه نمی‌کند؟ آن زمان این قدر چهره ما در جهان مخدوش نمی‌شد و این حجم از توثیت و پروپاگاندای رسانه‌ای علیه ایران راه نمی‌افتاد. برای پاسخ به این نکته پیشینه هالیوود را رها می‌کنیم و به برخورد‌های معاصر هالیوود با معترضین می‌پردازیم، البته با توجه به رویکرد ترانه نسبت به مسأله زنان و حمایت آشکار او از فمینیسم فقط به بازیگران خانم پرداختیم، قطعاً موارد بی شماری در مورد بازیگران و کارگردانان مرد نیز وجود دارد.

جین فوندا، بازیگری که دوبار موفق به دریافت جایزه اسکار شد، او بارها به خاطر مواضع سیاسی اش مورد افترا از سوی دولت آمریکا شده است.

به آنها در بیانیه‌ای گفت: «بسیار مایه دلگرمی است که می‌بینم از زمانی که در ۵۰ سال پیش جایزه اسکار را نپذیرفتم، همه چیز چقدر تغییر کرده است. در مورد عذرخواهی آکادمی از من، ما بومیان آمریکایی مردمان بسیار صبوری هستیم - فقط ۵۰ سال از آن زمان می‌گذرد! ما باید حس شوخ‌طبعی خود را در این مورد همیشه حفظ کنیم. این روش ما برای بقاست.» اما ماجرا اینجا پایان نپذیرفت.

پس از مرگ لیتل فدر، «ژاکلین کیلر» که خود از حامیان بومیان آمریکا بود، با خواهران لیتل فدر، روزالیند کروز و ترودی اورلاندی، مصاحبه کرد؛ مصاحبه‌ای که در آن خواهران فرر گفتند: خانواده‌شان اصل و نسب بومی آمریکایی نداشتند. این مسأله با پاسخ وکیل فرر هم پایان نیافت و حتی پس از مرگ فرر، با ترفندی عذرخواهی پس گرفته شد و فرر قهرمان مظلوم، نزد مردم تبدیل به یک دروغگو شد.

مریم اسدزاده پژوهشگر سینما

در هر کشوری شهرگان الگوی جوانان هستند، جوانانی که قشر اعظم جامعه را در برمی‌گیرند. مسأله زندگی این افراد برای جوانی که دنبال کننده اوست، مسأله می‌شود و امروز هم ماجرای دستگیری ترانه علیدوستی، بازیگر معروف سینمای ایران، مسأله‌ای برای جوانان ما شده است؛ مسأله‌ای که گویا بیش از جوانان کشورمان، همکاران این بازیگر را در دیگر نقاط جهان برانگیخته است. از کن لوچ انگلیسی تا ماریون کوتیار فرانسوی، اما تامپسون بریتانیایی تا مارک روفالوی آمریکایی، همگی خواستار آزادی ترانه ایرانی هستند.

می‌خواهیم در این مجال به بررسی، نقش شهرگان (سلبریتی‌ها) در کشورهای چون آمریکا با سینمایی که یک‌تاز عرصه فیلمسازی جهانی است، بپردازیم. آیا در آمریکا هم به گونه ای که در ایران با مخالفت بازیگران با دولت برخورد می‌شود؟ برای این منظور سراغ برندگان اسکار در سال‌ها و دهه‌های دور می‌رویم. کمتر کسی است که سینما را بشناسد و داستان عدم پذیرش جایزه اسکار توسط «براندو» ی بزرگ را نداند.

مارلون براندو سال ۱۹۷۳ برای بازی در نقش «دن ویتو کورلئونه»، برنده دریافت جایزه بهترین بازیگر نقش اول مرد شد، براندو که حدس می‌زد برنده این جایزه باشد، متنی را آماده کرده بود و آن را به بازیگری جوان به نام «ساجین لیتل فرر (با نام اصلی ماری لوئیز کروز)» داد.

متن هیچگاه در مراسم اسکار خوانده نشد و بعد از مراسم در اختیار مطبوعات قرار گرفت. به خانم فرر فقط ۶۰ ثانیه مهلت دادند تا صحبت کند و مدیر برنامه او را تهدید کرد که اگر از این زمان عدول کند، از روی سن اخراج و پس از آن توسط پلیس زندانی خواهد شد. در این شرایط ساجین لیتل فرر فقط از امتناع براندو برای رفتن جایزه و دلیل آنکه تبعیض نژادی بین سفیدپوستان و بومیان آمریکایی در فیلم‌ها بود، بسنده کرد و در میان هو و تشویق توأمان حضار صحنه را ترک کرد. فرر که مدل و بازیگر بود، بعد از این اتفاق بایکوت شد و در نهایت سینما را ترک کرد و در رشته پزشکی مدرک بهداشت گرفت و به نگهداری از سرخپوستان در آسایشگاه پرداخت.

۵۰ سال بعد، یعنی در ژوئن سال ۲۰۲۲، کمی قبل از مرگ ساجین لیتل فرر، آکادمی اسکار طی بیانیه‌ای از ساجین لیتل فرر عذرخواهی کرد و لیتل فدر در پاسخ